

Çocuklarımıza nasıl açıklayabiliriz?

Yetmişli yıllarda ilkokuldaydım, eve her gün Milliyet ve Cumhuriyet gazeteleri alınırdı. Ben henüz Cumhuriyet okuyamazdım; fazla ciddi gelirdi. Milliyet'i karıştırır, Hasan Pulur'un köşe yazılarını okurdum her gün. Gazetelere zam mı gelmişti, yoksa babamın işleri mi kötü gidiyordu bilmiyorum, ama annemle babamın gazetelerden birini bırakma tartışmalarına tanık olduğumu hatırlıyorum. Cumhuriyet bırakılmazdı, ama Milliyet de bırakılırsa Ayşegül gazete okuma alışkanlığı edinemezdi. Sonuçta iki gazeteyi de almaya devam etmişlerdi. Gazetelerdeki haberler mi değişti, ben mi kendi anne babamdan çok daha evhamlıyım acaba? Ben kızıma hiç gazete oku diyemedim. Gazetelerin onun masumiyetini ve umutlarını çalacak haberlerle dolu olduğunu düşündüm; korumak istedim. Okuyacağı haberleri ona nasıl açıklayabileceğimi bilemedim; kaçak oynadım. Ama Gezi'den beri kaçacak delik kalmadı. Artık çocuklar da neler olup bittiğinin farkında. Ve ben artık kızımdan yaşadığı ülkede devletin silahlı güçlerinin çocukları öldürebildiğini, başbakanın küçücük bir çocuğu terörist ilan edebildiğini, bakanların halktan en ağza alınmaz küfür ve aşağılamalarla söz ettiğini gizleyemiyorum. Bu koşullarda, adalet ve güven duygusunun zedelenmemesine, gelecek umudunu korumasına yardımcı olabilmek bana çok zor gelmeye başladı. Bu konuda bulabildiğim ipuçlarını ve önerilerimi paylaşmak istedim bu hafta. Bunları uygulamanın hiç kolay olmadığını çok iyi biliyorum, ama yine de aklınızın bir kenarında olursa işe yarar belki.

Çocukların gelişimlerini sağlıklı bir şekilde sürdürmek için en önemli ihtiyaçlarından biri güven duygusu. Bu güven duygusunun sarsılması çok çeşitli kaygıları birlikte getiriyor. Güven duygusunun oluşması ve korunması da büyük ölçüde anne babalara bağlı. Çocuklar, genellikle bizim duygularımızı, bizim onlarınkini hissettiğimizden daha iyi hissediyorlar. Bizim soğukkanlı ve güvenli tavırlarımız onları rahatlatıyor, kaygı ve endişelerimizi hissetmek alarm zillerinin çalmasına neden oluyor. Geçen gün çocuklarla çalışan bir klinik psikoloğun, son yıllarda çocuklarda yaşanan kaygı bozukluklarında müthiş bir artıştan şikayet ettiğini duydum. Hiç şaşırtıcı değil; anne babalar kaygılı

olunca, çocuklarda da kaygı bozuklukları ortaya çıkıyor.

Çocuğunuz okul öncesi yaşlardaysa şanslısınız. İşiniz daha kolay. Mümkün olduğunca onun yanında haber programlarını izlemeyin, memleket meseleleri konuşmayın. Çocuğunuz bir yerlerden bu konularda bir şeyler duyar ve size sorarsa elinizden geldiğince nötr bir ifade ile kısa ve doğru bir cevap verin. Çocuğunuzun sormadığı ayrıntılara girmeyin, duygularınızdan söz etmeyin. Bazen böyle şeylerin olabileceğini, ama kısa bir süre içinde her şeyin toparlanacağını, her zaman onun annesi ya da babası olacağınızı söyleyin. Sizin endişelerinizi hissetmemesi için elinizden geleni yapın.

Çocuğunuz daha büyükse ve artık olan biteni fark edebilecek, arkadaşlarından neler olduğunu duyabilecek yaştaysa işiniz çok daha zor. Prensip yine aynı, yaşadığınız endişe, kaygı gibi duyguları çocuğunuza yansıtılmaya çalışmak. Ama bu yaş grubu çocuklarla konuyu konuşmak gerekir. Mümkün olduğunca olgular üzerinden giderek yaşananlar üzerine düşüncelerinizi paylaşabilirsiniz. Burada önemli olan bu yaşananların geçiciliğine inanç oluşturmaktır. Tarihsel örneklerle, her toplumda buna benzer dönemlerin yaşanabildiğini ama bunun çok uzun sürmeyeceğini anlatın. O soru sormasa bile, siz onun bu konuda ne hissettiğini anlamaya ve güven duygusunu pekiştirmeye çalışın.

Ve geldik en zoruna. Daha da büyük çocuğunuz protesto eylemlerine katılmak isterse ne yapacaksınız? Bir tarafınız onun bu isteğiyle gurur duyar, bir tarafınız ise şunu bir odaya kilitlesem, dizimin dibinden ayırmasam; başına bir şey gelmeseyse derken kim ne önerebilir?

